

CIKLIZEM

SOROKIN: razlikuje dva pojmovanja ciklizma :

1. ožji pomen : naj bi nakazoval dobesedno ponavljanje zgodovine v obliki kroga.
2. Širši pomen : dovoljuje, da prihaja tudi do sprememb, vendar se v bistvu nič ne spreminja, tako da lahko govorimo o relativnem krogu. Bistvo se ponavlja.

Ciklične teorije zagovarjajo, da je zgodovinsko enostaven krog, korženje dogodkov in, da se nič bistvenega ne spremeni. Zaprte so možnosti za nobeno obliko napredka. Napredka ni, je antiprogresistična teorija.

Ko gre za ožji pomen, najdemo pri zgodnjem Platonu to teorijo. Najboljša oblika politične ureditve je ARISTOKRACIJA. To je vladavina modrecev, predvsem starejših, ki vladajo v splošno korist. Zaradi vojn se dvignejo in pridobijo visok položaj vojščaki, ki nimajo več pred očmi splošnih interesov, temveč lastne interese. Vladavina vojščakov, ki vladajo v lastnem interesu. TIMOKRACIJA . ti vojščaki se bodo prelevili v sloj bogatašev, ki bodo uporabljali oblast za promocijo lastnih interesov. OLIGARHIJA . ljudstvo tega ne bo trpelo, široke plasti vernih bodo strmoglavile oligarhijo in uvedle še slabšo obliko politične ureditve DEMOKRACIJO - oblast drhali Platonu z množicami se lahko manipulira, niso sposobne oblikovati svojih organov oblasti. Drhal ostaja brezoblična, amorfna in zato ne oblikuje oblasti, ki ni funkcionirala prek organov, lahko jo je zapeljati, navajati. Zato pride do najslabše oblike TIRANIJE- oblast enega ali peščice, uporablja oblast v lastno korist, jo uporablja in zlorablja. Ko se bodo tirani večkrat zamenjali, bo oblast prišla v roke nekoga, ki ne bo zlorabljal ljudi, ponovno aristokracijo. Prične se novi krog . tako nenehno, dokler ne bo prišlo do določene institucionalizacije aristokracije. To je Platonov koncept idealne, najboljše države. Kasneje je vse to opustil. To je najbolj direkten primer ciklizma v ožjem Sorokinovem pomenu.

PARETOVA CIRKULACIJA ELIT

Vprašanje , kako udejanjiti družbo, kjer nenehnega shranjevanja elit ne bi bilo. Odgovor najde v potrebi o odprtosti elit, kar je v nasprotju s samo elito, ki je zaprta in se reproducira iz istih družin in ker pripadniki nimajo istih sposobnosti.

Zlasti sposobnosti zatiranja s silo, se odpre možnost, da se elita strmoglavi. Oblikuje se kontraelita zunaj elite, drugi sloj, ki nima tega položaja, ima pa te lastnosti - pripravljenost na uporabo sile, nasilja in sposobnost lisičenja, preslepitve, goljufije. Prvi element je pomembnejši. (sila in pripravljenost).

Delo : RAZPRAVA O SPLOŠNI SOCIOLOGIJI

Elite nenehno krožijo. Ne gre za kroženje družbe kot celote, temveč za kroženje enega pomembnega dejavnika v družbi. Nič se ne spremeni. Zgodovina je pokopališče elit. (komunizem, fašizem...)

SOROKIN

Družba, kultura nihata med dvema ekstremoma. Gre za dve pojmovanji resnice :

- a) senzativem
- b) ideativem

Noben od teh sistemov resnice ni popoln, da bi zadovoljeval vse elovekove potrebe. Zato se ti sistemi tudi gnilijo in na koncu segnijejo. Tisto, kar da posebni pomen njegovemu delu je, da je utemeljil to svoje pojmovanje s podatki :

- osebnost
- umetnost
- tip družbenih odnosov
- pravo

Vse to variira in zbral ogromno zgodovinsko gradivo s katerim je podprl svoje pojmovanje - Vsi se nahajamo na koncu enega senzatskega obdobja .

IDEATIVEM - pojmovanje resnice, do katere bomo prišli z razodetjem in verskim iskustvom - spoznanja o religijah.

SENZATIVEM - SENZATIVEM - glavni način spoznanja je preko čutil in glavna oblika spoznanja je znanost. Do znanstvene družbe.

Vse ciklistične teorije so zelo spekulativne. Ne upoštevajo, da pri znanstvih obstaja napredek, če že drugje ne. Splošna zavrnitev možnosti napredka - zavračajo tudi možnost napredka. Vse se nenehno ponavlja.